

VÝLETY S DEŤMI

Bratislava a okolie pre deti

+ MALOVANÁ MAPA

DA JAMA

Bratislava a okolie pre deti

Viera Poláková
Daniel Kollár

Zostavil: Daniel Kollár

Vyšlo s finančnou podporou ARS BRATISLAVENSIS

ARS BRATISLAVENSIS

Bratislava a okolie pre deti

1. vydanie, 2019

© Autori textu: Daniel Kollár, Viera Poláková

Zodpovedný redaktor a editor: Daniel Kollár

Technický redaktor: Zuzana Kollárová

Jazyková úprava: Ľubica Kotmániková

© Fotografie: Viera Poláková (počet fotografií 151), Daniel Kollár (55),

Zuzana Kollárová (10), Daniela Kollárová (2), Peter Král' (1) a František Turanský (1)

Fotografia na obálke: Pod Veľkou homolou (Viera Poláková)

Úprava fotografií: Tomáš Votava

Mapa: CBS spol, s. r. o.

© Dizajn a typografia: Zuzana Kollárová

Tlač: PRESS GROUP, s. r. o.

Akékoľvek, hoci aj čiastočné použitie diela je dovoľené len s písomným súhlasom vydavateľstva DAJAMA.

© RNDr. Daniel Kollár – DAJAMA

Karloveské rameno 4B, 841 04 Bratislava

www.dajama.sk

Vydalo vydavateľstvo DAJAMA v roku 2019 ako svoju 315. publikáciu.

ISBN 978-80-8136-103-6

Milí čitatelia,

po viacerých úspešných knižných edíciách vydavateľstva Dajama sme na konci roka 2018 prišli s novou, ktorá začala mapovať najkrajšie trasy a lokality na Slovensku z pohľadu detí a s nimi poznávať Slovensko pešo, na bicykli, autom či pohľadom z výšky. Jej ambíciou je priniesť niekoľko publikácií, ktoré umožnia dospelým a deťom poznávať na výletoch jednotlivé kúty vlastnej krajiny.

Bratislava a okolie pre deti je tretím dielom edície Výlety s deťmi (prvou publikáciou bola na sklonku roka 2018 Bratislava pre deti a druhou na jar roku 2019 Tatry pre deti) a ponúka vám 25 najkrajších výletov pre deti v Bratislave a jej bezprostrednom okolí. Množstvo informácií, textov, fotografií a ilustrácií je ideálnym námetom na plánovanie rodinných výletov a zmysluplného trávenia voľného času s deťmi. Doplnkom knihy je aj maľovaná mapa Bratislavy a jej okolia s naznačenými výletmi.

Autorská dvojica Daniel Kollár a Viera Poláková zmapovala 25 trás, ktoré sa ocitli v prvej publikácii Bratislava pre deti, ako aj ďalších 25 výletných lokalít v Bratislave a okolí. Kniha zábavným a vizuálne zaujímavým spôsobom spracováva jednotlivé miesta a atrakcie mesta vhodné na detské aktivity z pohľadu turistiky, bicyklovania, prehĺbenia vedomostí, hier a oddychu. Predstavuje detskému čitateľovi a jeho rodičom zaujímavé zákutia Bratislavy a okolia vhodné na návštevu a trávenie voľného času a zároveň prehľbuje poznanie o javoch a skutočnostiach, ktoré tvoria súčasť mesta a života jeho obyvateľov.

Súčasťou knihy je aj množstvo praktických informácií a rád potrebných pri plánovaní týchto výletov. Hoci takmer na každé miesto sa dnes už dostaneme autom, autori odporúčajú predovšetkým pešie či cyklistické výletné trasy. Pritom nemôžu chýbať informácie o dĺžke, prevýšení či náročnosti týchto trás, ktoré však závisia aj od veku dieťaťa a jeho kondície. Ide väčšinou o spriemerované údaje a odporúčania, no prakticky každý výlet môže v prítomnosti rodiča absolvovať ktorékoľvek dieťa vo veku od troch do pätnásť rokov. Samozrejme, trvanie výletu sa môže meniť – výlet sa dá skrátiť či predĺžiť podľa dispozícií dieťaťa a je len na rodičoch, akú alternatívu si zvolia.

Prajeme vám veľa pekných zážitkov na výletoch s deťmi a pri objavovaní známych, ale aj menej známych miest.

Daniel Kollár

peší výlet

cyklistický výlet

dĺžka výletu v kilometroch

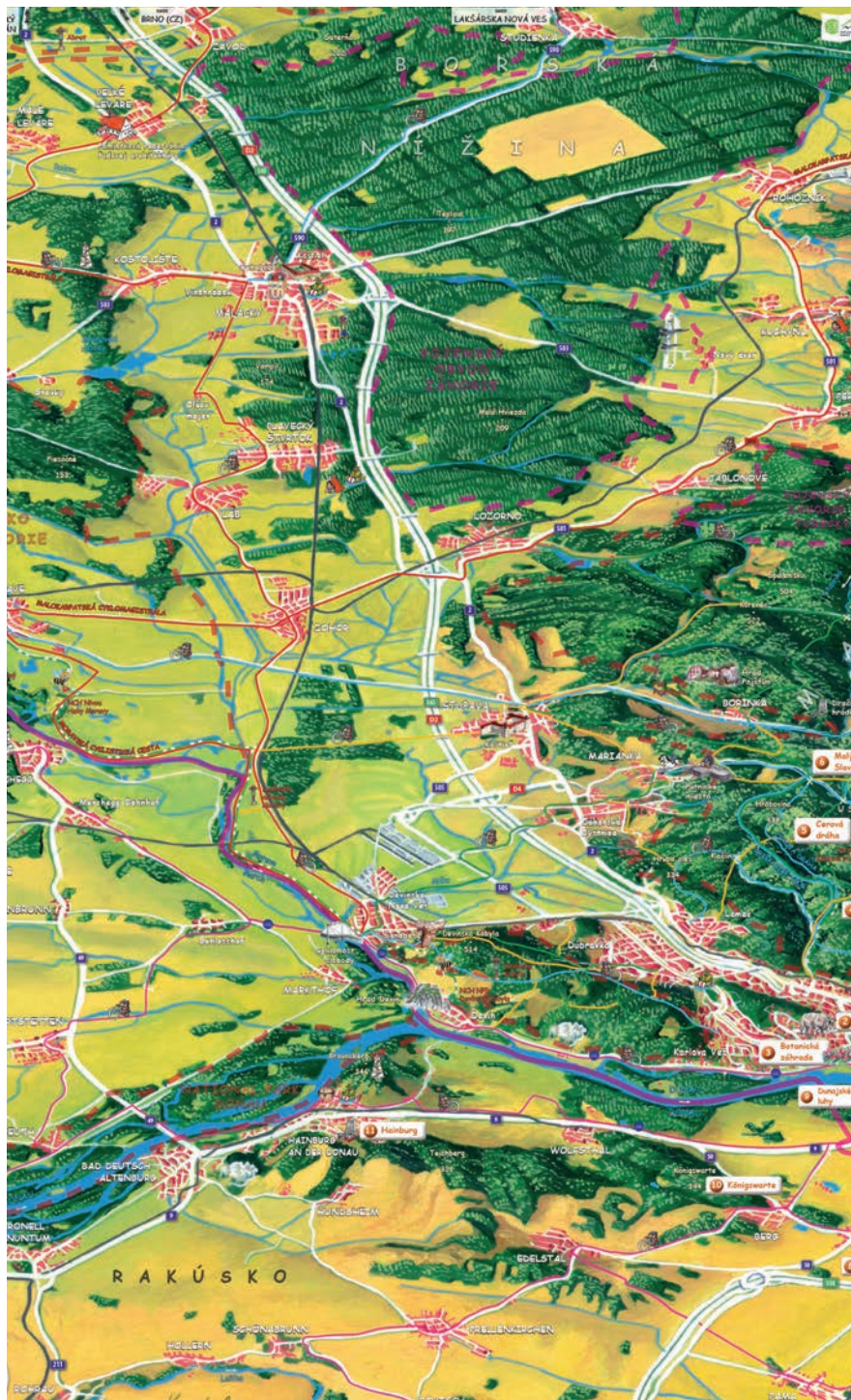
počet nastúpaných metrov

čas výletu v hodinách

náročnosť výletu

Za farebnými kameňmi a mamutom

Prírodovedné múzeum SNM, ktoré leží na nábreží Dunaja v Bratislave, nám ponúka krásnu výstavu o prírode a vzniku Zeme. Počas jej prehliadky sa ponoríme do čarovného sveta prírody, a keď precitneme, zistíme, že v múzeu sa nachádzame už niekoľko hodín! Okrem mamuta v životnej veľkosti uvidíme nespočetné množstvo rôznych zvierat, hmyzu, chrobákov a nakreslených kvetov. Mladých záujemcov o oblohu určite zaujme aj zbierka meteoritov a na svoje si prídu aj milovníci kameňov či skamenelín.

Parkovisko pri SNM
→ Prírodovedné múzeum SNM

200 m

0 m

2 hod.

veľmi ľahká

Prístup

K Prírodovednému múzeu SNM, ktoré leží na nábreží Dunaja hneď vedľa osobného prístavu, sa dostaneme pešo, bicyklom, autom alebo MHD. Ak sme autom, zaparkujeme na parkovisku pri osobnom prístave, ktoré je však spoplatnené. Vo väčšej vzdialenosti sa nám podarí nájsť aj

Mineralogická expozícia Kle-noty Zeme ponúka viac ako 700 druhov minerálov zo Slovenska i zahraničia.

parkovanie zdarma. Z hlavnej železničnej stanice sa môžeme bez prestupu odviezť k múzeu električkou č. 1, z ktorej vystúpime na zastávke

Šafárikovo námestie. Z autobusovej stanice môžeme využiť trolejbus č. 210 na zastávku Nové SND. Odtiaľ prejdeme pešo okolo obchodného

centra Eurovea k Šafárikovmu námestiu a potom popri Dunaji k budove SNM, ktorá sa nachádza hneď pri osobnom prístave.

Do Prírodovedného múzea SNM

Od osobného prístavu prejdeme k budove SNM, kde v pokladni zaplatíme vstupné do Prírodovedného múzea SNM. Nájdeme tu aj rôzne letáčky, informujúce nás o práve

prebiehajúcich výstavách, ako aj o stálych expozíciách. Prejdeme na druhé poschodie, kde sa nachádza expozícia Zázrak prírody, ktorá má viacero častí: Klenoty Zeme, Príbeh života na Zemi, Biodiverzita Slovenska a Biodiverzita Zeme.

Expozícia Klenoty Zeme zaujme množstvom minerálov zo Slovenska i zo zahraničia. Zo Slovenska tu uvidíme pozoruhodné vzorky kermezitu z Pezinka, vzorky zlata z Kremnice, strieborné minerály z Banskej Štiavnice a opály z východného Slovenska. Zo zahraničia uvidíme napríklad vzorky hessitu z Rumunska, kryštály azuritu z Namíbie, fluority, beryly, turmalíny, rubíny z Tanzánie alebo brazílske acháty. Niektoré z vystavených minerálov sú neuveriteľne veľké. V jednej z vitrínok môžeme obdivovať aj meteority, ktoré spadli na našu planétu – slovenské i zahraničné. Expozícia nám prostredníctvom historických bankých máp pripomína tiež atmosféru bankých miest,

Viete, že...

- *Vzácný nález stôp dinosaurov z územia Slovenska pochádza z Tichej doliny vo Vysokých Tatrách a je starý asi 200 miliónov rokov. Stopy zanechali obrovské dinosaury dlhé asi 4 až 6 metrov.*
- *Pred 425 miliónmi rokov žil vodný škorpión, ktorý meral jeden meter.*
- *Vyzy veľké, ryby plávajúce proti prúdu Dunaja na svoje neresiská na území Slovenska, dosahovali hmotnosť až 1 000 kg a mali dĺžku 6 metrov a viac. Výstavbou vodných diel a nadmerným lovom sa vyzy z Dunaja vytratil. Posledný exemplár na našom území bol pozorovaný v roku 1957 v Dunaji pri Sape.*

a exponáty nám priblížia históriu vývoja života na Zemi od objavenia sa prvých primitívnych mikroskopických organizmov. Dozvieme sa o dávno vyhynutých spoločenstvách organizmov na Zemi a o tom, že príbeh života začína pred 3 500 miliónmi rokov obdobím prekambrium. Výstava nás prevedie všetkými významnými evolučnými zmenami aj prostredníctvom zástupcov z rady živočíchov a rastlín v jednotlivých geologických

akými boli Banská Štiavnica, Kremnica, Banská Bystrica a viaceré lokality Spišsko-gemerského rudohoria. Tieto boli významnými ložiskami polymetalických rúd a iných úžitkových nerastov.

Po prezretí mineralogickej expozície prejdeme do ďalšej miestnosti, kde sa oboznámime s expozíciou Príbeh života na Zemi. Jednotlivé tabule

Deti určite prekvapia unikátne modely už vyhynutých organizmov, napríklad mamuta srstnatého, ktorý žil v poslednej ľadovej dobe v dejinách Zeme (v štvrtotrochách). Uvidíme tiež jeho dvojmetrový kel.

obdobíach. Expozície sú spestrené nielen textami, názornými schémami, obrázkami či mapami, ale predovšetkým originálnymi skamenelinami zvyškov živočíchov a rastlín. Najmenšie deti celkom iste zaujme interaktívna skladačka, pomocou ktorej si môžu vyskladať obrázok živočícha.

Ak nám ostane energia, môžeme navštíviť aj tretie poschodie budovy múzea, kde sa nachádza stála expozícia Zázrak prírody: Biodiverzita Zeme. Zoznámime sa tu postupne so

živou aj neživou prírodou na Zemi, a to napríklad v polárnych oblastiach, tropických lesoch a na korálových útesoch. Uvidíme tu aj majestátneho ľadového medveda a milé piesočné zajace. Objavíme neuveriteľnú rozmanitosť živých organizmov, ktoré získali dnešnú podobu v procese dlhého vývoja. Práve vďaka danej

- *Skameneliny zbieral už prehisto-
rický človek, ktorý z nich vyrábal
náhrdelníky a amulety. Ľudia verili
v ich zázračnú silu. Prinášali im
šťastie, liečili rôzne choroby, chrá-
nili ich pred smrťou i pred prírod-
nými živlami. Ešte v 16. storočí bol
rozšírený názor, že skameneliny sú
hračky prírody alebo zvláštne ka-
mene, ktoré vznikajú v zemi tajom-
nou tvorivou silou.*

- *Najväčšie vymieranie v dejinách
života na Zemi nastalo pred 251
miliónmi rokov. Trvalo asi 10 mi-
liónov rokov a vyhynulo pri ňom
až 95 % všetkých vodných a su-
chozemských druhov. Vymieranie
bolo spôsobené viacerými faktormi,
napríklad vulkanickou činnosťou
a zmenou podnebia, kedy nastalo
globálne ochladenie, došlo ku ko-
lísaniu morskej hladiny a výkyvom
slanosti morí.*

Nábrežie Dunaja neďaleko Prírodovedného múzea SNM je lemované viacerými detskými ihriskami, čo ocenia deti každého veku.

rozmanitosti je možná existencia človeka na Zemi. Počas výstavy si môžete pozrieť aj dokumentárne filmy. Na záver pobytu zaujme deti aj suvenírový obchod na prízemí, kde si môžu kúpiť niečo na pamiatku. Po návšteve múzea máme možnosť sa prejsť popri rieke Dunaj, kde sú pekné výhľady na vodu, lode a okolie riek.

Užitočné informácie

SNM – Prírodovedné múzeum

Otváracie hodiny:

júl – august: utorok, streda, štvrtok, piatok, nedeľa od 9.00 do 17.00 hod. (posledný vstup o 16.30 hod.); sobota od 10.00 do 18.00 hod. (posledný vstup o 17.30 hod.);

september – jún: denne okrem pondelka od 9.00 do 17.00 hod. (posledný vstup o 16.30 hod.).

Vstupné:

základné: 4 €; zľavnené (seniori, študenti, žiaci, pedagógovia s kartou ITIC): 2 €; rodinné vstupné malé (jeden dospelý a dve deti): 6 €; rodinné vstupné veľké (dva dospelí a tri deti): 10 €; zvýhodnená vstupenka na 5 vstupov (platná počas 12 mesiacov): 10 €.

Každú prvú nedeľu v mesiaci je vstup do múzea voľný. Vstup zdarma: deti do 6 rokov, seniori, držiteľia preukazov ICOM, pracovníka múzea/galérie SR a ČR, novinársky preukaz, sprievodca cestovného ruchu so skupinou, ŤZP a ŤZP/S, VIP karta a VIP vstupenka SNM, detské domovy.

Kontakt:

SNM – Prírodovedné múzeum

tel: 02/204 69 122

Vajanského nábrežie 2

810 06 Bratislava

primuz@snm.sk

www.snm.sk

Za medveďom a dinosaurami

V bratislavskej zoologickej záhrade, ktorá je zasadená v peknom prírodnom prostredí, zažijeme deň plný stretnutí so zvieratami. Okrem medveďa, žiráf, tiav či kengúr uvidíme aj dinosaury v životnej veľkosti. Niektoré z nich sa dokonca hýbu. Oddych nám poskytnú lavičky a priestory na občerstvenie a deti sa určite potešia detskému ihrisku a lanovej dráhe. Na pamiatku si v miestnom obchode môžeme kúpiť mincu s obľúbeným zvierat'om alebo iný suvení'r.

Zoologická záhrada

1 km

100 m

2 hod.

veľmi ľahká

Prístup

K zoo, ktoré leží v bratislavskej Mlynskej doline, sa dostaneme pešo, bicyklom, autom alebo MHD. Ak sme autom, smerujeme do Mlynskej doliny, kde podľa hnedých smerových šípok zoo a DinoPark so siluetou nosorožca prídeme až na parkovisko situované priamo pri areáli zoologickej záhrady. Z hlavnej železničnej stanice sa môžeme odviezť k zoo autobusom č. 32 bez prestupu a z autobusovej

V zoologickej záhrade sa nachádza cca 182 druhov zvierat s celkovým počtom viac ako tisíc jedincov. Súčasná rozloha zoologickej záhrady je 96 hektárov, z toho časť prístupná verejnosti má rozlohu 35 ha.

stanice autobusom č. 21 s prestupom na Patrónke, odkiaľ budeme pokračovať autobusmi č. 30 alebo 37. Vystúpime na zastávke Zoo neďaleko areálu zoologickej záhrady.

Do zoologickej záhrady

Ak prichádzame autom, odporúčame prísť už ráno, pretože parkovisko pri zoologickej záhrade nemá

Ak sa nám nechce priveľa chodiť pešo, môžeme sa odviezť aj na vláčiku, ktorý premáva v lete počas priaznivého počasia.

veľkú kapacitu a neskôr môže byť obsadené. Pri pokladni sa nachádza obrázková mapa, ktorú si zoberieme – pomôže nám totiž v orientácii. Na jednotlivých orientačných bodoch zoologickej záhrady sa nachádzajú tiež tabule s mapou, ktoré nám ukážu, kde sa presne nachádzame. Po zakúpení vstupeniek prejdeme cez turniket do

